

Міністерство освіти Азербайджанської Республіки
Міністерство освіти і науки України

Азербайджанський архітектурно-будівельний університет
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

BUILDING INNOVATIONS – 2020

Збірник наукових праць
за матеріалами

III Міжнародної
азербайджансько-української
науково-практичної конференції

1 – 2 червня 2020 року

Баку – Полтава 2020

Зигун А.Ю., к.т.н.,

ORCID: 0000-0002-1743-2294, e-mail: alinazygun@gmail.com

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

СИСТЕМНІ ПРИНЦИПИ МІСТОБУДІВНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

Анотація. Тенденція розвитку містобудівного проектування в сучасних умовах демонструє використання комплексного підходу розгляду важливих складових району – природної середовища, господарства та інфраструктури. Робота присвячена аналізу системних принципів містобудівного проектування та можливості їх використання.

Ключові слова: системний підхід, елементи системи, районне планування.

Zygun A., candidate of technical sciences,

ORCID: 0000-0002-1743-2294, e-mail: alinazygun@gmail.com

National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

SYSTEM PRINCIPLES OF URBAN PLANNING

Abstract. The trend of development of urban planning in modern conditions demonstrates the use of a comprehensive approach to the important components of the area - the natural environment, economy and infrastructure. The work is devoted to the analysis of system principles of urban planning and possibilities of their use.

Keywords: system approach, system elements, urban planning.

Містобудівне проектування з моменту виникнення по своїй суті було системним методом, оскільки головний його зміст полягає в тому, щоб на основі аналізу та узагальнення взаємозв'язків природних, соціально-економічних і технічних складових територій створити інтегровану модель району з подальшою її реалізацією[1].

Однак вибіркове перенесення прийомів системного підходу до містобудівного проектування, впровадження комплексних підходів без розвитку конструктивного початку, без вдосконалення системи інформації, без розвитку методів аналізу, прогнозу і синтезу не в змозі підвищити дієвість і зробити його надійною базою формування і функціонування будь-яких нових об'єктів проектування. Саме системний підхід у містобудівному плануванні в стані впорядкувати логіку розробки складних територіальних проблем, урівняти поставлені цілі з наявними ресурсами і досить надійно обрати необхідний варіант планувального рішення.

При системному дослідженні та формуванні об'єкта районного планування необхідно трактувати його як систему, що представляє собою цілісний комплекс взаємопов'язаних елементів, яка визначається як елемент системи вищого порядку, що ділиться, в свою чергу, на системи нижчого порядку[2].

Між підсистемами існують певні взаємозв'язки. Характер, структура, число, інтенсивність, стійкість таких зв'язків дозволяють судити про систему як про складну або просту, стабільну або функціонуючу, статичну або динамічну, полі- або моно структурну.

Район як об'єкт містобудівного планування в його фізичному сенсі має певну сукупність системних характеристик, дослідження і знання закономірностей яких необхідні в процесі конструювання його перспективної моделі. Перш за все район – складна і велика система, що характеризується різноманітними внутрішніми і зовнішніми зв'язками різного походження – природного, технічного, соціального і т. д., які можна представити у вигляді динамічної взаємодії двох підсистем: природної та антропогенної. В свою чергу, природна поділяється на ряд взаємодіючих підсистем: на геопідсистему і екопідсистему; антропогенна на підсистеми: виробничу, містобудівну, інфраструктурну.

Разом з тим територія містобудівного проектування є системою:

- цілісною, де всі підсистеми і елементи, володіючи відносною самостійністю, при їх взаємодії утворюють нову якість;
- багатоцільовою, де цілі це необхідні результати її формування, які отримають кількісне і якісне формулювання і є основою оцінки її функціонування;
- відкритою, постійно взаємодіє із зовнішнім середовищем, що підтримує з нею динамічну рівновагу і на цій основі збільшує свою внутрішню впорядкованість і організованість;
- керованою, в якій свідомо виробляються і реалізуються управлінські впливи, спрямовані на досягнення цілей системи, забезпечення її ефективного функціонування та розвитку;
- великою і складною, яка може бути вивчена і спроектована лише на основі багатоаспектного розгляду із залученням економічних, соціальних, екологічних, містобудівних, природних, інженерних та інших областей знань.

Головне завдання управління містобудівним проектуванням при системному підході – це об'єднання елементів системи в просторі і часі. Вирішення цього завдання включає вибір і побудова ефективної планувальної структури з урахуванням її розвитку та оптимального функціонування підсистем і елементів системи в цілому[3]. При цьому складність рішень цього завдання обумовлюється двома головними причинами – складністю структури і високою динамічністю економічних, соціальних, технічних систем, а також особливим характером взаємин між окремими підсистемами і елементами, з одного боку, і системою в цілому з іншого.

Таким чином, системний підхід стосовно процесу містобудівельного проектування в сучасних умовах управління розвитком міст і районів сприяє його автоматизації на базі ВІМ-технологій, синтезу міського та районного планувань, а спільно з соціально-економічним плануванням підвищує ефективність архітектурно-планувальних рішень і їх реалізації.

Література

1. Дёмин Н.М. Управление развитием градостроительных систем. – К.: Будівельник. 1991. – 184 с., ил.
2. Ключниченко Є.Є., Олейніков Є. С. Моделирование жилого сообщества как целевой системы // Містобудування. Вип. 46. - К : НДПМістобудування, 1998.
3. Лаврик Г. И. Методы оценки качества жилища: исследование, проектирование, экспертиза. – Белгород. : БГТУ им. В. Г. Шухова, 2006. – 100с.